

Kommunal økonomisk bærekraft

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

23.11.2022

Saknr

39/22

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/130 - 31

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til vurderingene i saken og vil bli orientert om kommunal økonomisk bærekraft.

Saksopplysninger

Saken fremmes etter at kontrollutvalget i forrige møte ba sekretariatet om å legge fram en sak om kommunal økonomisk bærekraft (KØB).

I kommuneloven av 2018 er det tatt inn tre bestemmelser som skal sikre den kommunale økonomiske bærekraften. Bestemmelsene skal sikre at kommende generasjoner ikke må betale for forbruket til dagens innbyggere i kommunen. Lovens paragraf 14.1 sier at kommunene skal:

1. forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid
2. utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling
3. forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

De tre bestemmelsene oppfylles av kommunestyret, som vedtar økonomiplan og årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning, finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, økonomireglement og finansreglement.

Vedlagt saken følger veileder til kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet laget av FKT, Forum for kontroll og tilsyn. FKT foreslår at kontrollutvalget følger opp KØB ved å få orienteringer om hvordan de tre nevnte bestemmelsene blir ivaretatt. Dels ved at sekretariatet innhenter informasjon, dels ved at kommunedirektøren orienterer (se under). Sekretariatet legger fram et forenklet opplegg i forhold til FKTs forslag:

Bestemmelse	Mulig vurderingstema	Kilde	Orienteringsform
Økonomisk handleevne over tid	Netto driftsresultat (korrigert) i % av brutto driftsinntekter sammenlignet med • utvikling av kommunens egne tall over tid • egne måltall	Årsregnskap Egne måltall	Sekretariatet
	Gjeldsgrad i % av brutto driftsinntekter sammenlignet med • utvikling av egne tall over tid • egne måltall	Årsregnskap Egne mål	Sekretariatet
	Gjeldsbelastningen på driften - netto rente- og avdragsutgifter i % av brutto driftsinntekter sml. med • utvikling av egne tall over tid • egne måltall	Årsregnskap Egne mål	Sekretariatet

Bestemmelse	Mulig vurderingstema	Kilde	Orienteringsform
Økonomisk handleevne over tid	Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter sml. mot • utvikling over tid • egne måltall	Årsregnskap Egne mål	Sekretariatet
Realistiske planer	Vedlikeholdsetterslep I hvilken grad er denne type etterslep hensyntatt i budsjetter/planer? I hvilken grad er vedlikeholdsplaner generelt innarbeidet og hensyntatt i forhold til normale måltall? Følges lovkrav om investeringer? Hva forteller utviklingen og i hvilken grad er forholdene hensyntatt i drift og planer?	Kommunedirektør	Orientering i møte
Forvaltning av finansielle midler og gjeld uten vesentlig finansiell risiko	Er finans- og gjeldsforvaltningen innenfor regelverket? • plassering av midler • andel fastrentelån • andel sertifikatlån Hvilken risiko utgjør størrelsen på lånene?	Kommunedirektør	Orientering i møte om finansreglement finansrapport

FKTs forslag finnes i vedlagte veilder, side 14 og 15.

Vurdering

Orienteringer om KØB kan gi relevant informasjon om ulike risikoer i kommunen. Utviklingen i økonomisk handleevne, planer for vedlikehold og forvaltnings av finansielle midler og gjeld er alle områder som er forbundet med økonomisk risiko. Denne typen risiko kan ha betydning for kommunens økonomiske handleevne i et lengre perspektiv, og dermed være et brudd på de nevnte økonomibestemmelsene. Samtidig er kommunestyret i sin fulle rett til å disponere kommunens midler og forvalte kommunens økonomi slik det mener er best. Forutsetningen er at det handler i samsvar med lovverket. Kontrollutvalget kan ikke overprøve kommunestyrets vedtak, eller stille spørsmål ved hensiktsmessigheten i vedtakene. Kontrollutvalgets viktigste oppgave er å kontrollere administrasjonen for å bidra i forbedringsarbeidet. Det gjelder også for KØB.

Samtidig vil det alltid være nyttig for et kontrollutvalg å være orientert om risikoområder i kommunen. En mulig tilnærming til temaet kan være å følge det forenklede opplegget fra FKT. Kontrollutvalget kan be kommunedirektøren orientere om planer for vedlikehold og vedlikeholdsstatus samt om budsjettene er realistiske. Utvalget kan også be om orienteringer om hvordan kommunen forvalter sine finansielle midler og gjeld innenfor en akseptabel finansiell risiko. I forbindelse med kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet kan sekretariatet lage en oversikt over utviklingen i kommunens økonomiske handleevne over et 5-10-årsperspektiv. Totalt sett vil dette gi kontrollutvalget et godt innblikk i utviklingen av kommunens økonomiske bærekraft.

Dersom kontrollutvalget vil holde seg orientert om KØB, foreslår sekretariatet at kommunedirektøren gir sine orienteringer på høsten/vinteren og at sekretariatet legger fram saken om utviklingen av den økonomiske handleevnen på våren.